

UNESCO Latvijas Nacionālās komisijas pārskats par darbu 2008.gadā

Ievads

UNESCO Latvijas Nacionālās komisijas pārskats par 2008.gadu sniedz ieskatu par aktivitātēm un procesiem, kurus organizējuši vai kuros piedalījušies UNESCO LNK pārstāvji, Sekretariāta darbinieki un UNESCO LNK programmu padomju eksperti atbilstoši UNESCO LNK prioritātēm un darba plānam 2008.gadā.

UNESCO Latvijas Nacionālās komisijas galvenās darbības prioritātes 2008.gadā bija:

- UNESCO LNK organizatoriskās struktūras, normatīvo un stratēģisko dokumentu pilnveidošana.
- UNESCO Latvijas Nacionālās komisijas darbības popularizēšana Latvijā un pasaulē.
- Pasaules izglītības foruma (Dakāra, 2000) rīcības plāna “Izglītība visiem” īstenošana Latvijā un Baltijas jūras reģionā mūžizglītības sistēmas attīstības perspektīvā.
- Atbalsts ANO dekādes “Izglītība ilgtspējīgai attīstībai” mērķu īstenošanai Latvijā.
- UNESCO LNK dabas zinātņu programmu pētījumu popularizēšana Latvijā un starptautiski.
- Bioētikas jautājumu aktualizēšana UNESCO LNK Sociālo pārveidojumu programmas ietvaros.
- Kultūras mantojuma saglabāšana un pārmantošana laikmetīgā vidē.
- UNESCO programmas „Pasaules atmiņa” Nacionālā reģistra izveide Latvijā.

UNESCO LNK darbības vispārējs raksturojums

UNESCO organizatoriskā struktūra Latvijā

UNESCO Latvijas Nacionālā komisija – 2008.gadā tika apstiprināts UNESCO Latvijas Nacionālās komisijas sastāvs laika posmam no 2008.gada līdz 2012.gadam, kurā darbojās 17 valsts un nevalstisko organizāciju deleģēti pārstāvji. Par UNESCO Latvijas Nacionālās komisijas prezidentu 2008. gada 12. maijā tika apstiprināts Latvijas Nacionālās bibliotēkas direktors Andris Vilks. Attiecīgi tika apstiprināta UNESCO LNK Izpildkomiteja šāda sastāvā: UNESCO LNK prezidents, UNESCO LNK Informācijas un komunikācijas programmu padomes priekšsēdētājs, Latvijas Nacionālās bibliotēkas direktors Andris Vilks, UNESCO LNK Izglītības programmu padomes priekšsēdētājs, LR Izglītības un zinātnes ministrijas Vispārējās izglītības departamenta direktors Artūrs Skrastiņš, UNESCO LNK Zinātnes programmu padomes priekšsēdētājs, Latvijas Universitātes rektors Mārcis Auziņš, UNESCO LNK Kultūras programmu padomes priekšsēdētājs, Latvijas Radošo savienības padomes priekšsēdētājs Uģis Prauliņš.

2008.gadā notika divas UNESCO LNK Asamblejas – 20.februārī un 12.maijā. Asamblejās tika apstiprināti šādi lēmumi: „*Par UNESCO Latvijas Nacionālās komisijas sastāva apstiprināšanu*”; „*Par UNESCO Latvijas Nacionālās komisijas pārskatu par darbu 2007.gadā*”; „*Par UNESCO Latvijas Nacionālās komisijas darba prioritātēm 2008. – 2009.gadam un darba plānu 2008.gadam*”; „*Par Latvijas Republikas pārstāvi UNESCO programmas „Cilvēks un biosfēra” (MAB) starpvaldību padomē*”; „*Par Latvijas Republikas pārstāvi UNESCO Statistikas institūta valdē*”; „*Par Latvijas pieteikumiem UNESCO dalībvalstu programmai 2008. – 2009.gadam*”; „*Par UNESCO Latvijas Nacionālās komisijas nozaru programmu padomēm un specializētajām komisijām*”; „*Par UNESCO Latvijas Nacionālās komisijas ģenerāļsekretāra iecelšanas kārtību*”; „*Par UNESCO ģenerāldirektora vizīti Latvijā*”; „*Par UNESCO Latvijas Nacionālās komisijas ģenerāļsekretāra iecelšanu*”; „*Par grozījumiem UNESCO Latvijas Nacionālās komisijas Satversmes projektā*”; „*Par UNESCO Latvijas Nacionālās komisijas prezidentu*”; „*Par UNESCO Latvijas Nacionālās komisijas darba grupu ģenerāldirektora vizītes organizēšanai*”; „*Par UNESCO Latvijas Nacionālās komisijas pārstāvi Rīgas vēsturiskā centra saglabāšanas un attīstības padomē*”; „*Par UNESCO Latvijas Nacionālās komisijas pārstāvi Izglītības inovāciju fonda padomē*”; „*Par UNESCO Latvijas Nacionālās komisijas nozaru programmu padomēm*”; „*Par UNESCO Latvijas Nacionālās komisijas Izpildkomiteju*”.

Latvijas Republikas Pastāvīgā pārstāvniecība UNESCO - Pastāvīgo pārstāvniecību UNESCO vada LR vēstnieks Francijas Republikā un UNESCO Jānis Kārklīņš, vadītāja vietniece ir LR vēstniecības Francijā 1.sekretāre Guna Vītola. UNESCO LNK Sekretariāts regulāri un sekmīgi sadarbojas ar LR Pastāvīgo pārstāvniecību UNESCO.

UNESCO LNK Sekretariāts - 2008.gadā UNESCO LNK Sekretariāts strādāja šādā sastāvā: ģenerāļsekretārs līdz 1.augustam Rolands Ozols, 12.maija UNESCO LNK Asambleja par ģenerāļsekretāri iecēla Dagniju Baltiņu, kura darbu uzsāka ar 1.augustu, ģenerāļsekretāra vietniece Sarmīte Pulste, Izglītības sektora vadītāja Baiba Moļņika, Kultūras, komunikāciju un informācijas sektora vadītāja Anita Vaivade, līdz 31.augustam Zinātnes, jaunatnes un Asociēto skolu projekta sektora vadītāja Inga Pučure, ģenerāļsekretāra palīgs administratīvajos jautājumos Jevgēnijs Černovs un grāmatvede Sarmīte Viļuma.

UNESCO LNK nozaru programmu padomes un specializētās komisijas – UNESCO LNK Asambleja apstiprināja Nolikumu par UNESCO Latvijas Nacionālās komisijas nozaru programmu padomēm un specializētajām komisijām, kā arī Izglītības programmu padomes, Zinātnes programmu padomes, Kultūras programmu padomes un Informācijas un komunikāciju programmu padomes priekšsēdētājus un personālsastāvu. Izglītības programmu padomi vada LR Izglītības un

zinātnes ministrijas Vispārējās izglītības departamenta direktors, UNESCO LNK loceklis Artūrs Skrastiņš; Zinātnes programmu padomi - Latvijas Universitātes rektors, UNESCO LNK loceklis Mārcis Auziņš; Kultūras programmu padomi - Latvijas Radošo savienības padomes priekšsēdētājs, UNESCO LNK loceklis Uģis Prauliņš, Informācijas un komunikāciju programmu padomi – Latvijas Nacionālās bibliotēkas direktors, UNESCO LNK prezidents Andris Vilks. Nozaru programmu padomēs darbojas Nacionālās komisijas locekļi, kā arī izglītības zinātnes, kultūras un informācijas un komunikācijas nozaru eksperti, programmu padomes atbildīgā sekretāra pienākumu pilda UNESCO LNK Sekretariāta atbildīgās jomas sektora vadītājs.

2008.gadā Informācijas un komunikāciju programmu padome sanāca 3 reizes, Izglītības programmu padome un Kultūras programmu padome 2 reizes un, Zinātnes programmu padome - 1 reizi.

UNESCO Asociēto skolu projekts – pamatojoties uz 2007.gadā izstrādāto UNESCO Asociēto skolu projekta darbības stratēģiju Latvijā 2008. – 2010.gadam, tika izsludināts konkurss skolām par dalību projektā. Konkurssam pieteicās 35 mācību iestādes no visiem Latvijas reģioniem un konkursa rezultātā par UNESCO Asociēto skolu projekta Latvijas dalīb skolām apstiprināja 12 mācību iestādes.

2008.gadā UNESCO Latvijas Nacionālās komisijas Sekretariātā reģistrēti 796 ienākošie dokumenti latviešu, angļu, franču un krievu valodās. Lielākā daļa no tiem ir dokumenti par UNESCO pamatdarbības jautājumiem, grāmatas, pārskati, pētījumi, nacionālo komisiju izdevumi u.c. korespondence.

UNESCO LNK organizatoriskās struktūras, normatīvo un stratēģisko dokumentu pilnveidošana

2008.gadā tika papildināts 2007.gada 27.septembrī UNESCO LNK Asambleja apstiprinātais jaunais UNESCO Latvijas Nacionālās komisijas Satversmes projekts. Turpinājās darbs pie Satversmes anotācijas izstrādes un dokumentu sagatavošanas, lai iesniegtu UNESCO LNK Satversmi izskatīšanai Ministru Kabinētā un LR Saeimā.

UNESCO Ģenerālās konferences 34.sesijā tika pieņemta UNESCO vidējā termiņa stratēģija 2008. – 2013. gadam un darbības programma 2008. – 2009.gadam. Pamatojoties uz šiem dokumentiem tika noteiktas UNESCO LNK prioritātes 2008. – 2009.gadam un tika izstrādāta UNESCO LNK darbības stratēģija 2009. – 2013.gadam. Stratēģijas izstrādē UNESCO LNK Sekretariāts sadarbojās ar izglītības, zinātnes, kultūras un informācijas un komunikācijas nozaru ekspertiem. UNESCO LNK darbības stratēģiju 2009. – 2013.gadam plānots apstiprināt 2009.gada sākumā UNESCO LNK Asamblejā.

2008.gadā tika izstrādāts un UNESCO LNK Asambleja apstiprināts Nolikumu par UNESCO Latvijas Nacionālās komisijas nozaru programmu padomēm un specializētajām komisijām un nozaru programmu padomju personālsastāvu.

Izskatīti UNESCO LNK iekšējie normatīvie dokumenti un tajos veikti papildinājumi saskaņā ar attiecīgo LR normatīvo aktu pēdējo gadu izmaiņām.

UNESCO Latvijas Nacionālās komisijas darbības popularizēšana Latvijā un pasaulē

No 2008.gada 11. līdz 13.jūlijam tika plānota UNESCO ģenerāldirektora Koičiro Macuras oficiālā vizīte Latvijā. Vizītes organizēšanai UNESCO LNK Asambleja apstiprināja darba grupu ar pārstāvjiem no UNESCO LNK, Ārlietu ministrijas, Kultūras ministrijas un Izglītības un zinātnes ministrijas, kura izstrādāja oficiālās vizītes programmu. Vizītes ietvaros Latvijā tika plānotas tikšanās ar Valsts prezidentu Valdi Zatleru, ārlietu ministru Māri Riekstiņu, kultūras ministri Helēnu Demakovu, izglītības un zinātnes ministri Tatjanu Koķi, Saeimas priekšsēdētāja biedri Karinu Pēteroni un citām mūsu valsts amatpersonām, kā arī kultūras un izglītības nozares pārstāvjiem. UNESCO ģenerāldirektoram bija plānots apmeklēt XXIV Dziesmu un deju svētku folkloras dienas pasākumus Latvijas Brīvdabas muzejā, Dziesmu un deju svētku noslēguma koncertu Mežaparkā, Turaidas muzejrezervātu un Latvijas Nacionālās bibliotēkas būvniecības vietu. Diemžēl neilgi pirms vizītes sākuma tā tika atcelta UNESCO ģenerāldirektora Koičiro Macuras veselības problēmu dēļ.

No 2008.gada 10. – 13.jūlijam Latviju apmeklēja UNESCO ģenerāldirektora biroja izpilddirektore Elizabete Longvorta, kura ir cieši saistīta ar UNESCO Komunikācijas un informācijas sektora aktivitātēm. Arī Latvijā viņa pievērsās ar šīm UNESCO kompetences jomām saistītiem jautājumiem kopā ar UNESCO LNK prezidentu Andris Vilks un ģenerālsekretāru Rolands Ozols, tiekoties ar UNESCO LNK Komunikācijas un informācijas programmas padomes pārstāvjiem. Tikšanās laikā E.Longvorta tika iepazīstināta ar Latvijas aktualitātēm komunikācijas un informācijas nozarēs. UNESCO ģenerāldirektora biroja izpilddirektore tikās ar īpašu uzdevumu ministri elektroniskās pārvaldes lietās Signi Bāliņu, izglītības un zinātnes ministri Tatjanu Koķi, Latvijas Universitātes rektoru Mārci Auziņu, Saeimas Izglītības, kultūras, un zinātnes komitejas priekšsēdētāju Jāni Strazdiņu un Rīgas pilsētas būvvaldes vadītāju Andi Cini.

Elizabete Longvorta piedalījās Folkloras dienas pasākumos Latvijas Etnogrāfiskajā Brīvdabas muzejā un apmeklēja XIV Deju svētku lieluzvedumu „Izdejot laiku”, kā arī XXIV Vispārējo latviešu Dziesmu un XIV Deju svētku noslēguma koncertu „Latvija – saules zeme”.

UNESCO Ģenerālās konferences 34.sesijā Latvija tika ievēlēta UNESCO programmas „Cilvēks un biosfēra” Starptautiskajā koordinācijas padomē laika posmā no 2007. līdz 2009.gadam, kā arī UNESCO Statistikas institūta valdē no 2008. līdz 2012.gadam. Saskaņā ar UNESCO LNK Asamblejas lēmumiem par Latvijas pārstāvi UNESCO programmas „Cilvēks un biosfēra” starpvaldību padomē tika apstiprināts programmas „Cilvēks un biosfēra” Latvijas nacionālās komitejas vadītājs un Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāta vadītāja vietnieks Andris Urtāns un par Latvijas pārstāvjiem UNESCO Statistikas institūta valdē LR Centrālās statistikas pārvaldes priekšniece Aija Žigūre un UNESCO Latvijas Nacionālās komisijas bijušais ģenerālsekretārs, tagadējais izglītības programmu konsultants Rolands Ozols.

UNESCO programmas „Cilvēks un biosfēra” starpvaldību padomes 20.sesija un Pasaules Biosfēras rezervātu 3.kongress notika 2008.gada februārī Spānijā, bet UNESCO Statistikas institūta valdes 10.sesija 2008.gada novembrī Kanādā. Abās UNESCO starpvaldību institūcijās piedalījās ievēlētie Latvijas Republikas pārstāvji.

Latvija ir pārstāvēta arī UNESCO Starptautiskajā izglītības birojā no 2005. – 2009. gadam. Latvijas pārstāve profesore Tatjana Koķe 2006.gadā kļuva par padomes viceprezidenti un piedalījās Starptautiskās izglītības konferences 48.sesijas organizēšanas (2008.gadā 25. – 28.novembrī) darba grupā. Latvijas pārstāve konferences laikā ievēlēta par tās viceprezidenti.

2008.gada 27. novembrī UNESCO galvenajā mītnē Parīzē, atzīmējot Latvijas Republikas 90. jubileju, tika atklāta izstāde „Lielākais koris pasaulē”, kurā tika izstādīta glezniecības performances

laikā tapusi lielformāta glezna „Lielākais koris pasaulē”, kopā ar LR Ārlietu ministriju veidoto fotoizstādi „Vispārējo latviešu Dziesmu un deju svētku tradīcija Latvijā” un svētku video materiāliem. Izstādi atklāja UNESCO ģenerāldirektors Koičiro Macura un LR kultūras ministre Helēna Demakova. Pirms izstādes „Lielākais koris pasaulē” atklāšanas UNESCO ģenerāldirektors un LR kultūras ministre Helēna Demakova tikās, lai pārrunātu aktuālākos ar UNESCO darbības jomām saistītos kultūras jautājumus Latvijā, kā arī iespējas uzlabot sadarbību kultūras jomā un citas aktivitātes.

2008.gada 2.oktobrī svinīgā ceremonijā tika pasniegti UNESCO Latvijas Nacionālās komisijas apbalvojumi. Par izcilu ieguldījumu UNESCO Latvijas Nacionālās komisijas darbā Goda raksts tika piešķirts bijušajai UNESCO LNK prezidentei, LR Saeimas priekšsēdētāja biedrei Karinai Pētersonei. Ar UNESCO LNK Atzinības rakstu par nozīmīgu ieguldījumu UNESCO Latvijas Nacionālās komisijas darbā un UNESCO programmu īstenošanā tika apbalvoti vairāki UNESCO LNK locekļi, bijušie Sekretariāta darbinieki un nozaru programmu padomju eksperti.

Saskaņā ar apstiprināto *Nolikumu par UNESCO LNK patronāžas piešķiršanas kārtību* 2008.gadā UNESCO Latvijas Nacionālās komisijas patronāža tika piešķirta Daugavpils pilsētas domes rīkotajai starptautiskajai zinātniski – praktiskajai konferencei „Daugavpils cietoksnis. Vēsture. Šodien. Nākotne” (2008.gada 29. – 30.aprīlis), Jūrmalas mākslas skolas starptautiskajam bērnu un jauniešu vizuāli plastiskās mākslas konkursam – izstādei „Es dzīvoju pie jūras”; Rīgas Brāļu kapu un Latvijas vēsturiskā mantojuma fonda projektam „Veltījums dižajam meistaram. Kārlis Zāle – 120” un starptautiskajai labdarības akcijai, veltītai ANO Starptautiskajai miera dienai „Latvija – miera zeme”. Patronāžas projektos un pasākumos tika izmantots logo „*Sadarbībā ar UNESCO Latvijas Nacionālo komisiju*”.

2008.gadā turpinājās darbs pie UNESCO LNK mājas lapas funkcionālo iespēju paplašināšanas un satura pilnveidošanas.

UNESCO LNK Internet mājas lapas sadaļā „Jaunami” regulāri (kopā 129 reizes) tika ievietota informācija par aktivitātēm izglītības, zinātnes, kultūras, informācijas un komunikāciju u.c. jomās. Sadaļai „Programmas” izveidotas apakšsadaļas par lielākajiem projektiem „Starptautiskais Astronomijas gads”, „Stāstu laiks bibliotēkā”.

Mājas lapā atjaunota un papildināta saturiskā informācija par UNESCO Latvijas Nacionālo komisiju un Izglītības, Zinātnes, Kultūras, Komunikācijas un informācijas programmām.

Sadarbībā ar sabiedrisko attiecību konsultanti Lienī Krīvenu tika regulāri sagatavoti un izsūtīti paziņojumi plašsaziņas līdzekļiem par UNESCO LNK aktivitātēm un pasākumiem. Plaša publicitāte centrālajos un reģionālajos plašsaziņas līdzekļos bija Eiropas un Ziemeļamerikas reģionālajai konferencei “Iekļaujošā izglītība: no politiskā dialoga līdz saskaņotai rīcībai” (24. – 26. februāris), Starptautiskā Planētas Zeme gada un Starptautiskā Valodu gada aktivitātēm, starptautiskās nedēļas „Izglītība visiem” pasākumiem (21. - 27.aprīlis), L'ORÉAL LATVIJAS stipendijām *Sievietēm zinātnē* ar UNESCO Latvijas Nacionālās komisijas un Latvijas Zinātņu akadēmijas atbalstu, UNESCO ģenerāldirektora Koičiro Macuras oficiālās vizītes Latvijā sagatavošanai, Vispārējās Cilvēktiesību deklarācijas 60.gadadienai veltītajiem pasākumiem un jautājumiem par Rīgas vēsturisko centru un citām aktivitātēm. Laba sadarbība publicitātes veidošanā ir izveidojusies ar LR Izglītības un zinātnes ministriju, L'OREAL Baltic un citiem sadarbības partneriem. Plašsaziņas līdzekļi vērsās UNESCO LNK Sekretariātā pēc viedokļa par dažādām UNESCO darbības jomām.

Regulāri tiek saņemta un apkopota informācija no Lursoft datu bāzes par dažādām aktivitātēm, kas saistītas ar UNESCO darbības jomām. Tiek gatavoti ikmēneša pārskati par UNESCO LNK darbības atspoguļošanu Latvijas plašsaziņas līdzekļos, kas pieejami UNESCO LNK Sekretariātā.

Turpinājās sadarbība ar Latvijas Nacionālo bibliotēku par UNESCO publikāciju un informatīvo materiālu regulāru nodošanu bibliotēkas fondos. 2008.gadā UNESCO LNK saņemtie izdevumi par izglītības, zinātnes, kultūras un komunikācijas jautājumiem nodoti LNB un ir pieejami visiem bibliotēkas lasītājiem.

2008.gadā ar Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas finansiālu atbalstu bukleta formātā tika izdota Konvencija par pasaules kultūras un dabas mantojuma saglabāšanu un aizsardzību. Iespiestas tika arī UNESCO Latvijas Nacionālās komisijas prezentācijas mapes un UNESCO Asociēto skolu projekta darba materiāls „*Best Practices of UNESCO Associated Schools in Europe and North America*”.

UNESCO LNK Sekretariāta darbinieki piedalījās dažādos pasākumos Latvijā, kuros informēja par UNESCO un UNESCO LNK darbību: starptautiskajā konferencē „Strūves ģeodēziskais loks un tā turpinājumu laikā un telpā”, starptautiskajā zinātniski – praktiskajā konferencē „Daugavpils cietoksnis. Vēsture. Šodiena. Nākotne”, Ogres rajona pašvaldības rīkotajā seminārā „Nemateriālais kultūras mantojums”, Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāta un Vidzemes augstskolas rīkotajā 2.starptautiskajā zinātniskajā konferencē „Teorijas plānošana un bioloģiskā daudzveidība”, Balvu rajona padomes rīkotajā seminārā „Nemateriālā kultūras mantojuma izglītības programma Ziemeļlatgalē”, Latvijas zinātnisko, speciālo un publisko bibliotēku direktoru sanāksmē, Kuldīgas pilsētas organizētajā spēlē „UNESCO pilsētas spēle”, Rēzeknes augstskolas Letonikas institūta seminārā „Nemateriālais mantojums” un citos pasākumos.

2008.gadā UNESCO LNK locekļi un Sekretariāta darbinieki piedalījās šādos pasākumos ārvalstīs: UNESCO Starptautiskā izglītības biroja padomes 56.sesijā Šveicē; UNESCO Francijas Nacionālās komisijas un Eiropas Padomes rīkotajā seminārā par UNESCO nacionālo komisiju lomu izglītībā nacionālā līmenī un reģionā „Izglītības sadarbība Eiropā: UNESCO nacionālo komisiju loma” Francijā; UNESCO ģenerāldirektora un Eiropas un Ziemeļamerikas reģiona UNESCO nacionālo komisiju konsultācijās Nīderlandē un Beļģijā; UNESCO Starptautiskā izglītības biroja padomes izpildkomitejas sanāksmē Šveicē; tikšanās ar UNESCO ģenerāldirektoru Koičiro Macuru un UNESCO Sekretariāta speciālistiem Francijā; Starptautiskās izglītības konferences 48.sesijā „Iekļaujošā izglītība: ceļš nākotnē” Šveicē; tikšanās ar Igaunijas Republikas Izglītības un zinātnes ministrijas pārstāvjiem Igaunijā; UNESCO Klubu asociācijas un Portugāles UNESCO Klubu rīkotajā pasākumā „Nacionālās spēles – sadarbības un starpkultūru veicinātājas Eiropā” Portugālē; UNESCO Pasaules mantojuma komitejas 32.sesijā Kanādā; Latvijas kultūras ekspertu delegācijas vizītē UNESCO Sekretariātā Parīzē, Francijā; UNESCO nemateriālā kultūras mantojuma saglabāšanas starpvaldību komitejas 2.ārpuskārtas sesijā Bulgārijā; Pasaules Biosfēras rezervātu 3.kongresā un programmas „Cilvēks un biosfēra” (Man and Biosphere) Starptautiskās koordinācijas padomes 20.sesijā Spānijā; UNESCO Statistikas institūta valdes 10.sesijā Kanādā; 3.starptautiskajā UNESCO programmas „Pasaules atmiņas” kongresā Austrālijā.

Latvijas Universitātes Bioloģijas fakultātes Bioētikas un biodrošības centra pētniece saņēma UNESCO stipendiju un no 15.novembra līdz 15.decembrim devās studiju vizītē uz Berklijas universitāti Amerikas Savienotajās Valstīs.

Pasaules izglītības foruma (Dakāra, 2000) rīcības plāna “Izglītība visiem” īstenošana Latvijā un Baltijas jūras reģionā mūžizglītības sistēmas attīstības perspektīvā

Saskaņā ar tematisko plānu Konsultatīvās padomes „Izglītība visiem” sanāksmēm 2007.gadā tika uzsākts un 2008.gadā pabeigts darbs pie ziņojuma „Galvenās problēmas un risinājuma virzieni iekļaujošās izglītības ieviešanai Latvijā”, kuru izstrādāja UNESCO LNK izveidota ekspertu grupa. Ziņojums tika prezentēts un apspriests Konsultatīvās padomes „Izglītība visiem” sanāksmē 2008.gada 24. aprīlī, galveno uzmanību pievēršot starpnozaru jautājumiem. Sanāksmes gaitā tika izstrādāti ieteikumi un priekšlikumi iekļaujošās izglītības ieviešanai Latvijā, kas apkopoti un nodoti Izglītības un zinātnes ministrijas, kā arī Valsts Speciālās izglītības centra rīcībā. 2008.gada maijā tika izveidota ekspertu grupa un uzsākts darbs pie ziņojuma izstrādes par profesionālās izglītības atbilstību darba tirgum, kas paredz izglītības politikas dokumentu analīzi, kā arī četras fokusgrupu diskusijas ar profesionālo skolu direktoriem, mācībspēkiem, audzēkņiem, kā arī darba devējiem un sociālajiem partneriem.

Starptautiskās nedēļas „Izglītība visiem” (21.04. – 25.04.) ietvaros uzmanība 2008. gadā tika pievērsta jautājumiem par iekļaujošo izglītību gan Latvijā, gan pasaulē, diskutējot par to, vai kvalitatīva izglītība ir pieejama visiem, vai skolas ir atvērtas ikvienam, cik iekļaujoša ir vide un sabiedrība mums apkārt, kā arī apskatot citus iekļaujošajai izglītībai aktuālus jautājumus.

Atsaucoties Izglītības un zinātnes ministrijas un UNESCO LNK aicinājumam risināt iekļaujošās izglītības jautājumus tika organizētas vairākas reģionālās konferences un diskusijas:

22. aprīlī Latvijas Universitāte sadarbībā ar UNESCO LNK organizēja diskusiju „Iekļaujošās izglītības problēmas un risinājumi”. Tās laikā tika apzinātas iekļaujošās izglītības problēmas Latvijas kontekstā un meklēti iespējamie risinājumi.

22. aprīlī Cēsu rajona padomes Izglītības pārvalde un Rīgas Pedagoģijas un izglītības vadības augstskolas (RPIVA) Cēsu filiāle sadarbībā ar UNESCO LNK organizēja diskusiju par iekļaujošo izglītību Cēsīs. Diskusijas mērķis bija pievērst uzmanību iekļaujošās izglītības jautājumiem, lai nodrošinātu kvalitatīvas un ikvienam bērnam atbilstošas izglītības ieguves iespējas Vidzemē. Tajā piedalījās starptautiskā projekta Zviedrija – Latvija – Krievija „Bērnu ar speciālām vajadzībām integrēšana” speciālisti no Zviedrijas, eksperti no UNESCO LNK izveidotās darba grupas par iekļaujošo izglītību, IZM un Valsts speciālās izglītības centra pārstāvji, Cēsu pilsētas un rajona skolotāji un logopēdi, NVO pārstāvji, psihologi, RPIVA mācībspēki un studenti, vecāki, Vidzemes pašvaldību vadītāji un citi.

22.aprīlī Daugavpils Universitāte sadarbībā ar Daugavpils Izglītības pārvaldi un UNESCO LNK organizēja diskusiju par iekļaujošo izglītību, kuras mērķis bija aktualizēt iekļaujošās izglītības ideju ilgtspējīgas attīstības kontekstā Daugavpilī un Daugavpils rajonā. Diskusijā bija uzaicināti piedalīties NVO pārstāvji, Daugavpils pašvaldības institūciju pārstāvji, skolu administrācijas pārstāvji, augstskolas mācībspēki, pētnieki, zinātnieki un citi interesenti.

25. aprīlī Rēzeknes Augstskola sadarbībā ar UNESCO LNK organizēja diskusiju „Iekļaujošā izglītība Latgalē: situācija, problēmas, risinājumi”. Diskusijā tika pārstāvēts plašs ar izglītības procesa nodrošināšanu un realizāciju saistītu speciālistu loks: politiķi, izglītības pārvalžu vadītāji, bērnu tiesību aizsardzības speciālisti, sabiedrības integrācijas speciālisti, izglītības iestāžu vadītāji un skolotāji, sociālie pedagogi, kā arī Izglītības un zinātnes ministrijas pārstāvji. Diskusijas gaitā iekļaujošā izglītība tika aplūkota 5 aspektos: Iekļaujošā izglītība lingvistiskā aspektā; Iekļaujošā izglītība kultūrtradīciju aspektā, Iekļaujošā izglītība sociālās labklājības aspektā; Iekļaujošā izglītība reliģiskā aspektā; Iekļaujošā izglītība speciālo vajadzību bērnu aspektā. Katrs aplūkojamais aspekts tika aktualizēts atsevišķi - dots neliels ieskats šīs problēmas vispārīgajās nostādnēs un situācijā Latvijā, pēc kā uzklautas diskusijas dalībnieku domas un pieredze šīs problēmas risinājumā viņu pārstāvētajās iestādēs. Diskusijā aplūkojamo aspektu aktualizācijā bija iesaistīti izglītības pārvalžu

un iestāžu vadītāji, skolotāji, kuri ikdienā risina ar iekļaujošās izglītības veicināšanu saistītos jautājumus, kā arī Rēzeknes Augstskolas lektori.

21. novembrī Liepājā notika Kurzemes reģiona konference „Iekļaujošā izglītība – ceļā uz risinājumiem”, sniedzot ieskatu par Kurzemes reģionā īstenotās iekļaujošās izglītības praksi, kā arī dodot iespēju veidot kopsavilkumu no pārējām reģionālajām diskusijām, jo konferencē piedalījās pārstāvji no Daugavpils Universitātes, Latvijas Universitātes un citām institūcijām. Konferenci organizēja Izglītības un zinātnes ministrija sadarbībā ar UNESCO LNK, Valsts Speciālās izglītības centru, Izglītības inovāciju fondu, Liepājas Universitāti un Liepājas pašvaldību. Konferencē ar ziņojumiem uzstājās IZM valsts sekretāra vietniece Kristīne Vāgnere, Valsts Speciālās izglītības centra direktors Guntis Vašilevskis un UNESCO LNK ģenerālsekretāre Dagnija Baltiņa. Noslēdzot reģionālo konferenču ciklu, tika izstrādāts noslēguma dokuments, kurā raksturota pašreizējā situācija iekļaujošajā izglītībā, definēti mērķi un uzdevumi, kas veicami, lai Latvijā tiktu ņemtas vērā un risinātas visu izglītojamo daudzveidīgās vajadzības, palielinot ikviena sabiedrības locekļa līdzdalību izglītības procesā, kultūras vidē un vietējā sabiedrībā. Šis dokuments publicēts Valsts speciālās izglītības centra interneta mājas lapā un izmantots izglītības politikas dokumentu izstrādei un normatīvās bāzes pilnveidei, pētniecisko un darbības projektu izstrādei iekļaujošās izglītības un kopumā sociālās iekļaušanas jomā, kā arī dažādu avotu finansējuma plānošanai. Visu reģionālo diskusiju un konferenču kopsavilkumi ir atrodamī UNESCO LNK mājas lapā www.unesco.lv.

Lai skaidrotu un popularizētu iekļaujošās izglītības jēdzienu plašākā sabiedrībā, bet jo īpaši skolotāju un audzinātāju vidē, UNESCO LNK sadarbībā ar Izglītības un zinātnes ministriju un Latvijas Izglītības un zinātnes darbinieku arodbiedrību, kopīgi izstrādāja un sagatavoja prezentāciju par iekļaujošo izglītību. Prezentācija tika publicēta un popularizēta tās organizētāju mājas lapās, kā arī portālā www.skolotajs.lv, kur visi interesenti tika aicināti izteikt savu viedokli par skolu visiem, par kvalitatīvas izglītības nodrošināšanu un tml. Prezentācija tika nosūtīta uz izglītības pārvaldēm un skolām kā informatīvais materiāls audzināšanas stundām, runājot par iekļaujošās izglītības tematiku.

2008. gada 24. – 26. februārī Rīgā tika rīkota starptautiska konference „Iekļaujošā izglītība: no politiska dialoga līdz saskaņotai darbībai”. Konferenci organizēja UNESCO Latvijas Nacionālā komisija un Latvijas Republikas Izglītības un zinātnes ministrija sadarbībā ar UNESCO Starptautisko izglītības biroju, gatavojoties Starptautiskās izglītības konferences 48.sesijai 2008. gada novembrī Ženēvā, kurā piedalījās izglītības ministri no visām UNESCO dalībvalstīm. Kopumā gatavojoties Starptautiskajai izglītības konferencei tika organizētas 5 reģionālās konferences un 9 reģionālie semināri visā pasaulē, kurās tika meklēti risinājumi iekļaujošās izglītības veicināšanai un pilnveidei UNESCO dalībvalstīs, analizēta esošā situācija un rasti priekšlikumi turpmākai rīcībai. Konference Rīgā galvenokārt koncentrējās uz izglītības politikas jautājumiem, analizējot Eiropas un Ziemeļamerikas reģiona pieredzi un politikas dokumentus iekļaujošās izglītības jomā, kā arī salīdzinot un attīstot iekļaujošās izglītības jēdziena izpratni.

UNESCO Eiropas un Ziemeļamerikas reģionālo konferenci “Iekļaujošā izglītība: no politiskā dialoga līdz saskaņotai rīcībai” Rīgā apmeklēja 185 dalībnieki no 35 valstīm un 9 starptautiskām organizācijām un ar izglītību saistītām nevalstiskām organizācijām. Konferences darbam un sagatavošanai īpaši tika izveidota konferences mājas lapa (www.unescoconference.lv) 4 valodās (konferences darba valodas bija: angļu, franču, krievu un latviešu), kas nodrošināja informāciju par konferences programmu, tematiku, ziņojumiem, kā arī caur šo mājas lapu tika organizēta dalībnieku elektroniskā reģistrācija. Konferences gala dokumenti arvien ir pieejami tiešsaistē minētajā mājas lapā.

Konferences ietvaros tika atklāta fotoizstāde „Ceļš uz nākotni”, kuru, iezīmējot galvenos iekļaujošās izglītības aspektus, bija izveidojuši Rīgas tehniskās jaunrades nama „ANNAS 2” fotopulciņa audzēkņi.

Reģionālās konferences rezultāti (secinājumi un priekšlikumi) tika atspoguļoti Starptautiskās izglītības konferences 48.sesijas (24.11 – 28.11,2008) ietvaros, kur ar ziņojumu uzstājās Latvijas Republikas izglītības un zinātnes ministre prof. Tatjana Koķe.

No 25. līdz 28.novembrim Ženēvā (Šveice) notika UNESCO Starptautiskās izglītības konferences 48.sesijas „Iekļaujošā izglītība: nākotnes ceļš” („Inclusive Education: the Way of the Future”). Starptautiskā izglītības konference ir pasaules izglītības dzīves nozīmīgākais un svarīgākais notikums, kas regulāri pulcina plašu valsts un nevalstiskā sektora pārstāvniecību. Konferencē Ženēvā piedalījās 1500 dalībnieku no aptuveni 150 valstīm. UNESCO Starptautiskā izglītības biroja padomes sēdē izglītības un zinātnes ministre Tatjana Koķe tika apstiprināta par Starptautiskās izglītības konferences viceprezidenti. Prof. T.Koķe konferencē uzstājās ar ziņojumu, pievēršoties iekļaujošas izglītības attīstībai un galvenajiem izaicinājumiem, kā arī – raksturojot Latvijas paveikto gan nacionālajā līmenī, gan starptautiski. Konferences noslēgumā tika pieņemti UNESCO Starptautiskās izglītības konferences 48.sesijas secinājumi un rekomendācijas dalībvalstīm iekļaujošas izglītības vienotas izpratnes veicināšanai, ieteikumus valstu iekļaujošas izglītības politikas veidošanai, starpinstitūciju sadarbības veicināšanai, kā arī rekomendācijas iekļaujoša izglītības procesa nodrošināšanai, uzsverot gan nepieciešamību pēc iekļaujoša mācību satura un atbilstošas mācību sasniegumu vērtēšanas sistēmas, gan skolotāju un skolu administrācijas profesionālās sagatavotības lomu iekļaujošas skolu vides nodrošināšanā.

Turpinot sadarbību ar UNESCO Maskavas biroju jautājumā par Latvijas izglītības pieredzes nodošanu attīstības sadarbības valstīm, 2008. gada 26. novembrī Starptautiskās izglītības konferences ietvaros Ženēvā notika Izglītības un zinātnes ministres prof. Tatjanas Koķes un UNESCO LNK pārstāvju tikšanās ar UNESCO Maskavas biroja direktoru Dendevu Badarču. Sarunas gaitā tika pārrunātas Latvijas iespējas paplašināt savu sadarbību izglītības un zinātnes jomā ar tādām valstīm kā Armēnija, Azerbaidžāna, Moldova, Baltkrievija un Krievija, izmantojot UNESCO ietvaru. Izglītības un zinātnes ministre apliecināja mūsu valsts interesi turpināt sadarbību ar UNESCO Maskavas biroja pārraudzībā esošajām valstīm un kā iespējamās sadarbības jomas minēja Latvijas un Baltijas ekspertu iesaisti izglītojošu semināru darbā, kā arī pieredzes nodošanu izglītības politikas veidošanas jautājumos. Tika izteikts aicinājums Latvijai iesaistīties Pasaules pirmsskolas izglītības konferences organizēšanā Krievijā, kas notiks 2010.gadā.

2008.gada 16.oktobrī notika Izglītības un zinātnes ministrijas pārstāvju un UNESCO LNK pārstāvju vizīte Igaunijas Izglītības un zinātnes ministrijā un tikšanās ar izglītības politikas veidotājiem. Tika pārrunātas iespējas veidot vienoto datu bāzi izglītības ekspertu iesaistīšanai UNESCO ekspertu tīklā, kā arī sadarbības aktivizēšana ar Gruziju.

Sadarbībā ar Igaunijas, Lietuvas un Gruzijas UNESCO nacionālajām komisijām tika izstrādāts projekts „Draugu stāsti”. 2003. gadā projekts *Dialogs starp civilizācijām. Kaukāzs* tika iesākts Lietuvā ar mērķi paaugstināt zināšanas par Kaukāza valstīm un kultūras daudzveidību Baltijas valstīs. Kā šis iniciatīvas rezultāts tika izdota pasaku grāmata bērniem *Pasaku tilti*, kas ietvēra Kaukāza un Baltijas valstu pasakas. Projekts „Draugu stāsti” ir paredzēts kā uzsāktā turpinājums un ietvers bērnu un jauniešu stāstus no Igaunijas, Lietuvas, Latvijas un Gruzijas. Vienlaikus tiks izstrādāta mājas lapa un organizēti lasīšanas vakari. Projektu paredzēts realizēt sadarbībā ar izdevniecību „Liels un mazs”, kā arī biedrību „Ideju forums”.

Darbību turpināja mācību satura veidotāju Latvijas ekspertu sadarbības grupa, kas tika izveidota 2007.gadā, lai iesaistītos globālajā sadarbības tīklā mācību satura veidotājiem „*Communities of Practice*”, kas izveidots UNESCO Starptautiskā izglītības biroja ietvaros. Šobrīd „*Communities of Practice*” tīklā jau ir iesaistījušies aptuveni 300 izglītības speciālisti no visiem pasaules reģioniem, kurus aptver UNESCO, un ir izveidoti seši reģionālie sadarbības centri, kas nodarbojas ar reģionālo aktivitāšu koordinēšanu. 2008.gadā Latvijas ekspertu grupas uzmanības centrā bija iekļaujošās

izglītības tematika. Notika 2 sanāksmes Rīgā un Liepājā, kā arī eksperti piedalījās vairākās reģionālās un starptautiskās konferencēs. Starptautiskās izglītības konferences ietvaros (Ženēva, 24.11 – 28.11,2008) notika Latvijas ekspertu tikšanās ar Igaunijas, Lietuvas un Somijas UNESCO nacionālo komisiju pārstāvjiem. Šīs tikšanās laikā tika pārrunātas iespējas Latvijas, Igaunijas un Lietuvas mācību satura ekspertu iekļaušanās reģionālajā sadarbības centrā, kurā ir apvienojušās Ziemeļvalstis un kuru koordinē Somija. Tika panākta vienošanās, ka 2009.gadā tiks uzsākta Baltijas-Ziemeļu reģionālās sadarbības centra izveide.

UNESCO LNK ģenerālsēkretārs R.Ozols piedalījās UNESCO Francijas Nacionālās komisijas un Eiropas Padomes rīkotajā seminārā par UNESCO nacionālo komisiju lomu izglītībā nacionālā līmenī un reģionā „Izglītības sadarbība Eiropā: UNESCO nacionālo komisiju loma” (12.-16.februāris, Strasbūra).

Izglītības un zinātnes ministre Tatjana Koķe, kā arī izglītības eksperti, Latvijas sadarbības grupas mācību satura veidotājiem pārstāvji Andrejs Geske un Zenta Anspoka piedalījās UNESCO reģionālā konferencē par lasīt un rakstīt prasmju problemātiku mūsdienu sabiedrībā (14.-19.maijs, Azerbaidžāna)

Latvijas Pieaugušo izglītības apvienības direktore Ingrīda Mikiško piedalījās reģionālajā konferencē Budapeštā (3.-5.decembris, 2008), kas bija sagatavošanas konference Starptautiskajai pieaugušo izglītības konferencei CONFINTEA VI Brazīlijā (19.-22.maijs, 2009)

2008.gadā UNESCO LNK Izglītības programmu padomes loceklis, Latvijas Rektoru padomes ģenerālsēkretārs Dr. Andrejs Rauhvarģers turpināja aktīvi darboties Lisabonas Konvencijas starptautiskajā komitejā un ENIC/NARIC diplomatzīšanas tīkla darbā.

Atbalsts ANO dekādes “Izglītība ilgtspējīgai attīstībai” mērķu īstenošanai Latvijā

Saskaņā ar sadarbības protokolu starp Izglītības un zinātnes ministriju, Vides ministriju un UNESCO LNK (2006.gada 16.oktobris) darbojas dekādes „Izglītība ilgtspējīgai attīstībai” īstenošanas darba grupa, kurā UNESCO LNK pārstāv Izglītības sektora vadītāja Baiba Moļņika. 2008.gadā notikušas 2 darba grupas sanāksmes, kuru gaitā plānota Latvijas valsts līdzdalība pasaules konferencē „Izglītība ilgtspējīgai attīstībai” (Bonna, 31.marts – 2.aprīlis), kā arī izvērtēti pieteikumi starptautiskajai izstādei, kas tiks atklāta konferences ietvaros. Dalībai starptautiskajā izstādē tika pieteikti 3 projekti: invalīdu un viņu draugu biedrības „Apeiron” projekts par iekļaujošām skolām, mazpulku organizācijas projekts par „otrās dzīves piešķiršanu” elektroprecēm, kā arī Daugavpils Universitātes Ilgtspējīgās izglītības institūta projekts par studiju kursu izveidi par jautājumiem, kas saistīti ar izglītību ilgtspējīgai attīstībai. Ilgtspējīgās izglītības institūts daudzu gadu garumā ir pārliecinājis sevi pierādījis kā viens no Latvijas vadošajiem spēkiem izglītības ilgtspējīgai attīstībai nostādņu īstenošanai Latvijā, kā arī attīstījis plašu starptautisko sadarbību, tādejādi veicinot Latvijas atpazīstamību pasaulē. Starptautiskās izstādes organizācijas grupa uzaicināja Ilgtspējīgās izglītības institūtu savu projektu prezentēt izstādē. Dekādes īstenošanas koordinācijas grupa 2008. gadā tika atjaunots arī personālsastāvu tajā ievēlot Liepājas universitātes rektoru Oskaru Zīdu, kā arī vienojās par grupas tālāk veicamajiem uzdevumiem, starp kuriem svarīgākie: sagatavotā pārskata regulāra izvērtēšana un papildināšana, kā arī datu bāzes izveidošana par izglītības ilgtspējīgai attīstībai īstenošanas aktualitātēm un to īstenotājiem.

Sadarbībā ar Vides ministriju organizēta tikšanās ar augstskolu un nevalstisko organizāciju pārstāvjiem par izglītības ilgtspējīgai attīstībai īstenošanas aktualitātēm. Sanāksmē tika konstatēts, ka nepieciešama izglītības ilgtspējīgai attīstībai sadarbības tīkla paplašināšana, datu bāzes izveidošana par izglītības ilgtspējīgai attīstībai aktualitātēm – konferencēm, publikācijām, izglītības ilgtspējīgai attīstībai procesu koordinācija Latvijā, kā arī Latvijas puses intensīvāks ieguldījums izglītības ilgtspējīgai attīstībai jomā Baltijas jūras valstu reģionā, īpaši Baltic 21 Education sektorā un Baltijas Universitāšu programmā, ANO Ekonomikas Komisijas Eiropai reģiona *Viļņas stratēģijas* un visaptverošās ANO Dekādes dalībvalstu un dalīborganizāciju sadarbības tīklā.

2008.gadā turpināta sadarbība ar LR Kultūras ministriju par UNESCO Konvencijas par kultūras izpausmju daudzveidības aizsardzību īstenošanu Latvijā, rīkojot darba diskusijas par konvencijas īstenošanas jautājumiem, tai skaitā saistībā ar radošo industriju attīstību, konvencijas vadlīniju izstrādi un Latvijas viedokļa gatavošanu ar konvenciju saistītos UNESCO dienaskārtības jautājumos. 2008.gada 23. un 24.aprīlī UNESCO Sekretariātā Parīzē, Francijā noritēja Latvijas pašvaldību vizīte un tikšanās ar kultūras sektora darbiniekiem, tai skaitā veltot uzmanību kultūras daudzveidības un ilgtspējīgas attīstības saiknei un nozīmei pašvaldību attīstībā. Pašvaldības guva informāciju par jaunākajiem analītiskajiem izdevumiem, kas veltīti kultūras daudzveidības un pašvaldību attīstības tēmai un ierosmes tālākai sadarbībai UNESCO kultūras programmu īstenošanā

ANO Cilvēktiesību deklarācijas 60. gadadienai veltīts tika UNESCO Starptautisko Filozofijas dienas ietvaros 20. novembrī rīkotais seminārs „Cilvēktiesību antropoloģiskie un ētiskie pamati: Latvija un Eiropas tiesiskās domas tradīcija”. Pasākums notika Latvijas Universitātes Vēstures un filozofijas fakultātē un to organizēja Filozofijas un socioloģijas institūts ar UNESCO LNK atbalstu. Galvenie diskusijas temati bija – cilvēktiesību idejas vēsture un izcelšanās, cilvēktiesības kristietībā, cilvēktiesību filozofiskie aspekti, cilvēktiesību jautājumi mazākumtautību, minoritāšu un bioētikas jautājumu kontekstā.

UNESCO Konvencijas pret dopingu sportā īstenošanas ietvaros UNESCO LNK sadarbībā ar Sporta medicīnas valsts aģentūru un Latvijas Basketbola savienību izstrādāja pasākumu ciklu UNESCO

Asociētā skolu projekta dalīb skolām Latvijā „Par tīru spēli”, aicinot jauniešus nodarboties ar sportu, veicināt vienlīdzīgas un godīgas spēles principus, kā arī celt sabiedrības garīgo stāju un kopumā. Akcija sāksies 2009. gada februārī.

2008.gadā aktīvu darbu atsāka UNESCO Asociēto skolu projekts, kura sastāvā darbojas 12 visu Latvijas reģionu izglītības iestādes – Rīgas Centra Daiļamatniecības pamatskola, Ādažu Brīvā Valdorfa skola, Daugavpils Valsts ģimnāzija, Daugavpils 11.pamatskola, Riebiņu vidusskola, Rīgas Dabaszinību skola, Sēmes pamatskola, Alsungas vidusskola, Kuldīgas bērnu un jauniešu interešu izglītības centrs, Talsu Valsts ģimnāzija, Jāņmuižas pirmskolas izglītības iestāde un Ogres Meža tehnikums. Saskaņā ar Asociēto skolu projekta stratēģiju 2008. – 2011.gadam asociēto skolu darbības pamatmērķis ir sniegt ieguldījumu ilgtspējīgas attīstības un ilgtspējīgas izglītības pamatprincipu ieviešanā Latvijas izglītības sistēmā. Asociēto skolu projekts šo mērķi īsteno 3 veidos:

1) Katra asociētā skola ir izstrādājusi pilotprojektu, kuru īsteno 3 mācību gadu garumā un kas skar kādu no ilgtspējīgas attīstības dimensijām - Latvijas un pasaules kultūras mantojuma saglabāšana, cilvēktiesību, tolerances un demokrātijas principu iedzīvināšana izglītības iestādēs, ilgtspējīgas attīstības modeļa izveide izglītības iestādē.

2) Dalībai asociēto skolu projektā katra skola ir izveidojusi skolas komandu trīs cilvēku sastāvā, kas piedalās projekta rīkotajos tālākizglītības semināros un savu jauniegūto pieredzi nodod tālākizglītības kursu veidā saviem kolēģiem skolā. 2008.gadā ir notikuši 2 šādi semināri. 2008.gada 11. un 12.augustā Siguldā notika seminārs, kura laikā skolu komandas uzzināja par UNESCO, Asociēto skolu projekta darbības pamatprincipiem, pašreizējām izglītības politikas aktualitātēm pasaulē, kā arī plānoja asociēto skolu projekta darbu kopumā nākamajiem 3 gadiem. Otrs skolu tālākizglītības seminārs notika 2008.gada 21.novembrī Daugavpilī, kur skolu pārstāvji bija aicināti analizēt izglītības kvalitātes jautājumus kontekstā ar ilgtspējīgas attīstības un ilgtspējīgas izglītības pamatprincipiem. Semināru vadīja Daugavpils Universitātes Ilgtspējīgas izglītības institūta vadītāja, profesore Ilga Salīte un Daugavpils Valsts ģimnāzijas direktores vietniece izglītības jomā Olga Grišāne.

3) Ievērojot Asociēto skolu projekta darbības galvenos pamatprincipus, katra asociētā skola atzīmē ANO pasludinātos starptautiskos gadus, dekādes un ANO svinamās dienas. 2008.gadā skolas ir atzīmējušas Pasaules miera dienu, Starptautisko lasīt un rakstītprasmes dienu, Starptautisko tolerances dienu, ANO dienu un Cilvēktiesību dienu. Tādējādi, izmantojot ANO svinamo dienu kalendāru, asociētās skolas ir pievērsušas vietējās sabiedrības uzmanību globālajiem jautājumiem un to tiešai ietekmei uz mūsu ikdienas dzīvi, vienlaikus veicot informatīvu darbu arī skolēnu vidū par problemātiku, kas saistīta ar katru no ANO svinamajām dienām.

2008.gadā ir izstrādāts nolikums par pasākuma cikla organizēšanu par ANO Cilvēktiesību deklarāciju un ar tās īstenošanu saistītiem jautājumiem. Saskaņā ar nolikumu katrā reģionā notiks viena skolēnu diskusija par jautājumiem, kas saistīti ar ANO Cilvēktiesību deklarāciju un tās 60.gadadienas atzīmēšanu. Pasākumi ir plānoti 2009.gadā.

UNESCO LNK dabas zinātņu programmu pētījumu popularizēšana Latvijā un starptautiski

2008. gads pēc UNESCO un Starptautiskās Ģeoloģijas zinātņu apvienības iniciatīvas tika pasludināts par Starptautisko Planētas Zeme gadu. Tam veltīto pasākumu uzdevums visā pasaulē bija veicināt svarīga mērķa sasniegšanu, un tas ir – ilgtspējīga planētas attīstība, sekmējot zemes resursu plānveidīgu izmantošanu un precīzāk paredzot un savlaicīgi novēršot riskus, kas apdraud mūsu planētas iedzīvotājus. 2008. gada moto bija: "Zemes zinātnes – sabiedrības labā".

Jau 2007.gadā tika nodibināta Starptautiskā Planētas Zeme gada Latvijas Nacionālā komiteja. Komitejas galvenie uzdevumi ir sekmēt sadarbību starp ģeoloģijas un vides zinātniekiem pasaulē, līdzdarbojoties dažādās pētnieciskajās programmās un veidojot sadarbības tīklu starp nacionālajiem ģeoparkiem un iesaistīties līdzīgās, ar zemes zinātņu popularizēšanu saistītās aktivitātēs.

2008.gada 13.februārī Parīzē notika oficiālā Starptautiskā Planētas Zeme gada atklāšanas ceremonija, Atklāšanas ietvaros notika dažādi pasākumi, tostarp konference, kurā piedalījās un savu viedokli par sociālām problēmām ģeofiziskā izteica pasaules līderi politikā, zinātnē un tautsaimniecībā. No Latvijas atklāšanas pasākumos piedalījās Starptautiskā Planētas Zeme gada Latvijas Nacionālā komiteja koordinators, LU profesors Ervīns Lukševičs un Starptautiskā Planētas Zeme gadam veltītā pētniecisko darbu konkursa laureāti – 3 studenti no Latvijas Universitātes un Rīgas Tehniskās universitātes.

Latvijā oficiālā Starptautiskā Planētas Zeme gada atklāšanas notika 28.janvārī Latvijas Universitātes 66.zinātniskās konferences ietvaros, kurā ar uzrunu uzstājās UNESCO LNK ģenerālsēkretārs Rolands Ozols.

2008.gadā tika noslēgts līgums ar Latvijas Dabas muzeju par sadarbību pasākumu organizēšanu Starptautiskā Planētas Zeme gada ietvaros. 15.aprīlī Latvijas Dabas muzejā notika Starptautiskajam Planētas Zeme gada veltīta preses konference un 22.aprīlī ekskursija "Cimos pie šūnakmeņa" žurnālistiem, lai iepazīstinātu ar Latvijas Starptautiskā Planētas Zeme gada simbolu – šūnakmeni. Starptautiskā Planētas Zeme gada ietvaros 2008./2009.mācību gadā Latvijas Dabas muzejs sadarbībā ar UNESCO LNK rīko arī konkursu 5. – 6.klašu skolēniem „Cielavas gudrība”. Tā mērķis ir veicināt bērnu interesi par dzīvo dabu, kas ir mums visiem tepat līdzās. Konkursa 1.kārta notika 6.decembrī.

2008.gada decembrī Starptautiskā Planētas Zeme gada Latvijas nacionālā komiteja (SPZG LNK) ar UNESCO Latvijas Nacionālās komisijas (LNK) atbalstu izsludināja fotokonkursu „Zemes gads”. Konkursa mērķis ir mudināt ikvienu iedzīvotāju iepazīties ar nozīmīgu dabas sastāvdaļu un pamatu – ģeoloģisko vidi, objektiem, kur šī vide spēlē noteicošu lomu, parādīt ģeologa darbu un iespējas, kā arī veicināt Starptautiskā Planētas Zeme gada mērķu sasniegšanu. Fotokonkurss „Zemes gads” ir iespēja izpausties ikvienam, kurš dabas daudzveidību fiksējis fotogrāfijā, parādīt savu īpašo dabas skatījumu, tādējādi aicinot arī citus kļūt saudzīgākiem pret dabas vērtībām.

2008.gada februārī Madridē Latvijas pārstāvis UNESCO programmas „Cilvēks un biosfēra” starpvaldību padomē programmas „Cilvēks un biosfēra” Latvijas nacionālās komitejas vadītājs un Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāta vadītāja vietnieks Andris Urtāns piedalījās UNESCO programmas „Cilvēks un biosfēra” starpvaldību padomes 20.sesijā un Pasaules Biosfēras rezervātu 3.kongresā. Pasākumā tika pieņemta Madrides deklarācija, kas paredz pilnveidot līdzšinējo biosfēras rezervātu darbības tiesiskos aspektus, reglamentējot zonējumus un uzlabojot rezervātu vadības un izveides procesus, kā arī uzsverot biosfēras rezervātu būtisko lomu ilgtspējīgas attīstības sekmēšanā.

2008.gadā sadarbībā ar Ziemeļvidzemes biosfēras rezervātu tika uzsāks darbs pie rokasgrāmatas „Biosfēras rezervāta pārvaldības un apsaimniekošanas pieredze” izstrādes, kas plānots kā līdzeklis pieredzes nodošanai citu biosfēras rezervātu pārvaldītājiem un apsaimniekotājiem. Ievadītas sarunas ar UNESCO Maskavas biroju par semināra rīkošanu Latvijā 2009.gadā Moldovas, Armēnijas, Azerbaidžānas, Baltkrievijas, Krievijas un Gruzijas atbildīgās jomas speciālistiem.

2008.gadā jau ceturto gadu pēc kārtas tika piešķirtas *L`ORÉAL Latvijas stipendijas “Sievietēm Zinātnē”* ar UNESCO Latvijas Nacionālās komisijas un Latvijas Zinātņu akadēmijas atbalstu, starptautiskā *L`Oréal* un UNESCO kopprojekta „Sievietēm Zinātnē” (*For Women In Science*) ietvaros.

2005. gadā iedibinātās stipendijas, kuru Goda Patronese ir bijusī Valsts prezidente akadēmiķe Vaira Vīķe-Freiberga, tiek piešķirtas pētījumiem un zinātniskajam darbam tepat Latvijā, lai mazinātu “smadzeņu noplūdi”, popularizētu zinātnieces karjeras iespēju sievietēm un iedvesmotu potenciālās jaunās pētnieces saistīt savu dzīvi ar šo jomu, izceļot un godinot zinātnieces, kas šajā ziņā var sniegt pozitīvu piemēru. Tika piešķirtas trīs gada stipendijas: divas - doktorantēm līdz 33 gadiem disertācijas sekmīgai izstrādei, bet trešā – zinātniecei līdz 40 gadu vecumam ar doktora grādu dzīvības zinātņu vai materiālzinātņu jomā. Stipendijai tika saņemti 34 pieteikumi un tos izvērtēja un trīs stipendiātes izraudzījās īpaši šim nolūkam izveidota žūrijas komisija LZA Senāta priekšsēdētāja akadēmiķa Jāņa Stradiņa vadībā, pieaicinot LZA Ķīmijas, bioloģijas un medicīnas zinātņu nodaļas un LZA Fizikas un tehnisko zinātņu nodaļas ekspertus.

Stipendijas tika piešķirtas Latvijas Biomedicīnas pētījumu un studiju centra vadošajai pētniecei bioloģijas zinātņu doktorei Tatjanai Voronkovai, Latvijas Universitātes Cietvielu Fizikas institūta zinātniskajai asistentei dabaszinātņu maģistrei fizikā Ilzei Aulikai, Latvijas Universitātes Medicīnas fakultātes Farmakoloģijas katedras zinātniskajai asistentei dabaszinātņu maģistrei bioloģijā Jolantai Pupurei.

2008. gada vasarā UNESCO ģenerāldirektora biroja izpilddirektore E. Longvortas vizītes laikā Latvijas Universitātē tika aktualizēts jautājums par UNESCO katedras atjaunošanu Latvijas Universitātē Ilgtspējīgas piekrastes attīstības jautājumos. Šajā sakarā 2008. gada oktobrī tika nosūtīta vienota UNESCO LNK un Latvijas Universitātes rektora vēstule UNESCO Sekretariātam Parīzē ar lūgumu atjaunot katedras statusu Latvijā. Rezultātā ir uzsākts darbs pie informācijas apkopošanas un dokumentu sagatavošanas UNESCO katedras atjaunošanai.

Bioētikas jautājumu aktualizēšana UNESCO LNK Sociālo pārveidojumu programmas ietvaros

2007.gadā un 2008.gada sākumā ar UNESCO Latvijas Nacionālās komisijas atbalstu LU Bioloģijas fakultātes Bioētikas un biodrošības centrs un Latvijas Biomedicīnas pētījumu un studiju centrs LU Bioloģijas fakultātes veica pētījumu “Latvijas genoma izpētes projekta sabiedriskie aspekti”.

Tā mērķis bija apzināt Latvijas iedzīvotāju genoma datu bāzes esošo un potenciālo donoru viedokli par līdzdalības iespējām projektā, aptaujājot un intervējot projekta dalībniekus, kā arī to pacientu interešu grupas, kuru diagnostiku un ārstēšanu genoma projekta rezultāti varētu ietekmēt vistiešāk. Papildus pētījuma ietvaros veikta biopolitikas un tiesiskās vides analīze Latvijā.

Projektu uzsākot tika veikta politikas dokumentu, pētniecības dokumentu un tiesību aktu kontentanalīze, kas ļāva noteikt genoma projekta pozicionēšanu politiskajā un tiesiskajā vidē. Dati tika salīdzināti ar citu valstu (Igaunijas, Islandes, Lielbritānijas) genoma projekta tiesisko un politisko regulējumu. Notika grupu diskusijas, kuras bija orientētas uz dažādām mērķauditorijām (genoma projekta pētāmo slimību pacienti, viņu radinieki, ārsti). Līdztekus diskusijām notika intervijas, kas ļāva noskaidrot ekspertu pieredzi zinātnes komunikācijas laukā, gan gēnu donoru individuālās pieredzes stāstus, ļaujot analizēt ģenētiskās medicīnas ietekmi uz pacientu pieredzi. Donoriem lūdza aizpildīt anketas, kurās pētīja dalības motivāciju un zināšanas par projektu. Dati tika apstrādāti ar SPSS un Atlas.ti programmām.

Projekta rezultāts ir ieteikumi un iespējamo problēmu norādes projekta tālākiem īstenotājiem, iezīmējot iespējamo sabiedrības informēšanas projekta gaitu.

2008.gada 16.aprīlī Universitātes Mazajā Aulā notika pētījuma “Latvijas genoma izpētes projekta sabiedriskie aspekti” rezultātu prezentācijas seminārs.

Seminārā uzmanība tika veltīta šādiem tematiem:

- Cilvēka genoma izpēte Latvijā un sabiedrība – pašreizējā situācija un perspektīvas
- Latvijas sabiedrības izpratne par genoma pētniecību – veiksmes faktori un problēmas
- Genoma projekta tiesiskie risinājumi
- Genoma projekts un sabiedrība – Igaunijas pētnieku pieredze zinātnes komunikācijas jomā
- Genoma pētījumi un medicīna

Ar lasījumiem par minētajiem tematiem uzstājās Latvijas Biomedicīnas pētījumu un studiju centra vadošais pētnieks, Genoma centra vadītājs Dr. biol. Jānis Kloviņš, Latvijas Universitātes Bioloģijas fakultātes Bioētikas un biodrošības centra vadītāja Dr. phil. Aivita Putniņa, SIA „Medicīnas Tiesību institūts” direktore, Latvijas Universitātes Bioloģijas fakultātes Bioētikas un biodrošības centra pētniece, MD, JD Solvita Olsena, Latvijas Universitāte, Juridiskās fakultātes lektore Dr. Jur. Kristīne Dupate, Igaunijas Biobankas vadītājs, Prof. MD, PhD Andres Metspalu, LU Medicīnas fakultātes asociētais profesors, VAS Paula Stradiņa Klīniskās universitātes slimnīcas Terapijas klīnikas vadītājs Dr. med. Valdis Pīrāgs.

Kultūras mantojuma saglabāšana un pārmantošana laikmetīgā vidē

Prioritāte veltīta divu nozīmīgu UNESCO kultūras jomas konvenciju – Konvencijas par pasaules kultūras un dabas mantojuma aizsardzību (1972.) un Konvencijas par nemateriālā kultūras mantojuma saglabāšanu (2003.) – īstenošanai Latvijā. 2008.gada laikā UNESCO LNK pastāvīgi piedalījās Latvijas kultūrpolitikas veidošanas diskusijās, sadarbībā ar LR Kultūras ministriju, kā arī veica virkni aktivitāšu, kas saistītas ar minēto konvenciju īstenošanu Latvijā.

Konvencijas par pasaules kultūras un dabas mantojuma aizsardzību (1972.) īstenošanas ietvaros UNESCO LNK darbības uzmanība bija veltīta diviem Latvijas ierakstiem Pasaules mantojuma sarakstā. Latvija pievienojās UNESCO Konvencijai par kultūras un dabas mantojuma aizsardzību 1995.gadā, un 1997.gadā Pasaules mantojuma sarakstā tika iekļauts Rīgas vēsturiskais centrs, 2005.gadā iekļauta 10 valstu, tai skaitā Latvijas, kopīga nominācija – Strūves ģeodēziskais loks, kas veltīts zinātnes un tehnoloģiju vēstures mantojumam. Latvijā atrodas divi Pasaules mantojuma sarakstā iekļauti Strūves ģeodēziskā loka punkti – Jēkabpilī un Sestukalnā. 2008.gadā Strūves ģeodēziskajam lokam tika veltītā starptautiska konference „Strūves ģeodēziskais loks un tā turpinājums laikā un telpā”, kas 2008.gada 22.-23.augustā noritēja Jēkabpilī. Konferencē UNESCO LNK ģenerālsekretāre Dagnija Baltiņa sniedza uzrunu par Strūves ģeodēziskā loka lomu Pasaules mantojuma sarakstā.

Nozīmīgākie Pasaules mantojuma aizsardzības jautājumi 2008.gadā bija saistīti ar Rīgas vēsturiskā centra aizsardzību. UNESCO LNK viedoklis tika pastāvīgi pausts Rīgas vēsturiskā centra saglabāšanas un attīstības padomes darbā. Sniegts UNESCO LNK rakstisks atbalsts Rīgas vēsturiskā centra saglabāšanas un attīstības fonda darbības uzsākšanai, izsakot gatavību piedalīties fonda darbā, tiklīdz tā darbība tiks uzsākta. 2008.gadā veikta pastāvīga sadarbība ar UNESCO Pasaules mantojuma centru, Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekciju, Rīgas domi un Rīgas pilsētas galvenā arhitekta biroju par Rīgas vēsturiskā centra saglabāšanas jautājumiem, kā arī UNESCO Konvencijas par kultūras un dabas mantojuma aizsardzību nākotni. 2008.gada 2. līdz 10.jūlijā Kvebekā, Kanādā noritēja Pasaules mantojuma komitejas 32.sesija, kuras darba kārtībā bija iekļauts Rīgas vēsturiskā centra aizsardzības jautājums, lemjot par iespējamu iekļaušanu Pasaules mantojuma apdraudēto vietu sarakstā. Sesijā piedalījās Latvijas delegācija : Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas vadītājs J.Dambis, Rīgas pilsētas galvenais arhitekts J.Dripe, Rīgas domes Pilsētas attīstības departamenta pārstāvis A.Cinis, UNESCO LNK Kultūras, komunikāciju un informācijas sektora vadītāja A.Vaivade. Pasaules mantojuma 32.sesijā lēmumprojekts, kas veltīts Rīgas vēsturiskā centra aizsardzības jautājumiem, bija iekļauts nediskutējamo jautājumu klāstā, papildus formālas diskusijas sesijas laikā netika rosinātas un lēmums tika pieņemts bez diskusijām. Pasaules mantojuma komitejas lēmums paredz, ka 2008.gadā Rīgas kā pasaules mantojuma vietas stāvoklis nav tik kritisks, lai apsvērtu iespēju Rīgas vēsturisko centru iekļaut Pasaules mantojuma apdraudēto vietu sarakstā, tomēr Pasaules mantojuma komiteja lūdz Latviju kā konvencijas dalībvalsti īstenot 2008.gadā noritējušās Pasaules mantojuma centra / Starptautiskās Pieminekļu un ievērojamo vietu padomes (*ICOMOS – International Council on Monuments and Sites*) uzraudzības vizītes Rīgā ieteikumus un līdz 2009.gada 1.februārim sagatavot detalizētu pārskatu par ieteikumu īstenošanu, kas tiks izskatīts Pasaules mantojuma komitejas 33.sesijā.

2008.gadā aktualizēti UNESCO Pasaules mantojuma konvencijas Latvijas pagaidu saraksta vietu – Kuldīgas vecpilsētas Ventas senlejā un Daugavpils cietokšņa aizsardzības un sakārtošanas jautājumi. 2008.gadā noritējusi UNESCO LNK sadarbība ar Daugavpils pilsētu, tai skaitā starptautiskas konferences „Daugavpils cietoksnis. Vēsture. Šodiena. Nākotne.” organizēšanā un norisē 2008.gada 29. un 30.aprīlī. Konferencē UNESCO LNK Kultūras, komunikāciju un informācijas sektora vadītāja Anita Vaivade sniedza ieskatu par Pasaules mantojuma nacionālajos pagaidu sarakstos rodamiem cietokšņu piemēriem. Konference rosināja plašāku diskusiju par

Daugavpils cietokšņa attīstību un izmantošanu jaunu funkciju pildīšanai, tai skaitā paredzot ieceri par Marka Rotko mākslas centra izveidi cietokšņa teritorijā. Īstenota sadarbība ar Kuldīgas pilsētas domi sabiedrības izpratnes veidošanai par pilsētas vēsturiskās vides sakārtošanas nozīmi. Tās ietvaros notikuši divi pasākumi – “UNESCO pilsētas spēle”, 2008.gada 28.maijā, un kultūras mantojuma darbnīca vietējiem pilsētas iedzīvotājiem, lai iepazīstinātu ar restaurācijas veikšanu un attīstītu prasmes restaurācijas darbu veikšanai Kuldīgā.

Paralēli 2008.gadā esošiem diviem ierakstiem – Daugavpils cietoksnim un Kuldīgas vecpilsētai Ventas senlejā – UNESCO LNK saņēmusi ierosinājumus par divu jaunu nomināciju gatavošanu – Brāļu kapi un Liepājas Svētās Trīsvienības baznīcas ērģeles. Jautājums pēc nomināciju saņemšanas UNESCO LNK tiks vērtēts 2009.gadā. UNESCO LNK patronāžā 2008.gada 28.oktobrī Rīgas Latviešu biedrības namā tika rīkota Kārļa Zāles 120.dzimšanas dienai veltīta Zinātniskā konference, kā arī atklāta Kārļa Zāles 120.dzimšanas dienai veltīta memoriālā izstāde.

UNESCO LNK aktīvi darbojusies Pasaules mantojuma popularizēšanas un informācijas izplatīšanas jomā: sagatavoti vairāki uzzīņas materiāli un Interneta resursi par Pasaules mantojuma vietām Latvijā; 2008.gadā latviešu valodā sagatavots elektronisks izziņas materiāls „Pasaules mantojums jauniešu rokās”. Sagatavots un iespiests UNESCO Konvencijas par pasaules kultūras un dabas mantojuma aizsardzību izdevums latviešu valodā, izdevumu finansiāli atbalstīja Valsts kultūra pieminekļu aizsardzības inspekcija. Sadarbībā ar Valsts Kultūras pieminekļu aizsardzības inspekciju un Tulkošanas un terminoloģijas centru sagatavots un UNESCO LNK Interneta lapā pieejams Vadlīniju UNESCO Konvencijas par pasaules kultūras un dabas mantojuma aizsardzību īstenošanai 2005.gada redakcijas tulkojums latviešu valodā.

UNESCO Konvencijas par nemateriālā kultūras mantojuma saglabāšanu (2003.) jomā 2008.gadā īstenota pastāvīga un veiksmīga sadarbība ar LR Kultūras ministriju nemateriālā kultūras mantojuma saglabāšanas kultūrpolitikas veidošanas jomā. UNESCO LNK pārstāvēta Konceptijas par Latvijas nemateriālā kultūras mantojuma saglabāšanu izstrādes darba grupā. Konceptija Ministru kabinetā apstiprināta 2008.gada decembrī.

UNESCO LNK piedalījās Latvijas digitālās kultūras kartes pilnveides diskusijās. UNESCO LNK Interneta lapā publicēts UNESCO LNK sagatavots izsmeļošs pārskats un analīze par pasaules valstu pieredzi digitālo kultūras karšu veidošanā, tai skaitā saistībā ar nemateriālā kultūras mantojuma liecību kartēšanu. LR Kultūras ministrijas atbildīgie pārstāvji iepazīstināti ar salīdzinošās analīzes secinājumiem un Latvijas digitālās kultūras kartes attīstības iespējām, ņemot vērā pasaules kultūras kartēšanas un valstu sadarbības pieredzi.

Latvija bija pārstāvēta arī vairākās starptautiskās diskusijās par nemateriālā kultūras mantojuma saglabāšanu. 2008.gada 18.-22.februārī Latvijas delegācija piedalījās Nemateriālā kultūras mantojuma starpvaldību komitejas otrajā ārkārtas sesijā, kas noritēja Sofijā, Bulgārijā; 2008.gada 16.-19.jūnijā Latvijas delegācija piedalījās UNESCO Konvencijas par nemateriālā kultūras mantojuma saglabāšanu dalībvalstu Ģenerālās asamblejas 2.sesijā, kas noritēja Parīzē, Francijā. Kā arī Latvija īstenojusi pastāvīgu sadarbību ar Baltijas valstu kopīgo pārstāvi Nemateriālā kultūras mantojuma starpvaldību komitejā – Igaunijas pārstāvi Kristīnu Kūtmā.

2008.gadā saņemts UNESCO Līdzdalības programmas atbalsts un finansējums UNESCO LNK sagatavotam projektam “Nemateriālā kultūras mantojuma integrēšana formālajā un neformālajā izglītībā”. UNESCO LNK uzsākusi projekta īstenošanu, finanšu pilna apgūšanu plānojot 2009.gadā. Viena no projekta īstenošanas jomām veltīta UNESCO Asociēto skolu projektam Latvijā. 2008.gadā kā viena no ASP dalīb skolām piedāvātām darba tēmām bija – nemateriālā kultūras mantojuma saglabāšana. UNESCO LNK atbalstījusi metodiskā materiāla sagatavošanu skolēniem par nemateriālā kultūras mantojuma apzināšanu un dokumentēšanu. Metodiskā materiāla izstrāde ir

aizsākums nemateriālā kultūras mantojuma apzināšanas un izpētes projektiem, kurus sadarbībā ar UNESCO Asociētā skolu projekta dalīb skolām plānots īstenot 2009.gadā.

UNESCO Līdzdalības programmas finansētā projekta ietvaros UNESCO LNK sadarbībā ar Latvijas Universitātes Literatūras, folkloras un mākslas institūta Latviešu folkloras krātuves vadošo pētnieku Gunti Pakalnu un stāstīšanas tradīcijas eksperti Māru Mellēnu uzsāka iniciatīvu „Stāstu laiks bibliotēkās” ar mērķi popularizēt stāstīšanas tradīciju kā daļu no Latvijas dzīvā nemateriālā kultūras mantojuma, kā arī veicināt bibliotēkas kā sociāli aktīvas vietas lomu šīs tradīcijas turpināšanā. 2008.gada 28.oktobrī, Valmierā, zinātnisko, speciālo un publisko bibliotēku direktoru rudens sanāksmē bibliotēku vadītāji tika iepazīstināti ar projekta iecerī, un projektam kopumā pieteicās 79 bibliotēkas no visiem Latvijas reģioniem.

2008.gadā noritējusi pastāvīga un daudzveidīga sadarbība starp UNESCO LNK un Latvijas reģionu pašvaldībām, nevalstiskajām organizācijām un ekspertiem. UNESCO LNK pastāvīgi informēja LR Kultūras ministrijas reģionālos kultūras ekspertus par UNESCO Kultūras programmas prioritātēm un aktualitātēm, piedalījās reģionos rīkotos semināros, informējot par kultūras programmām, īpaši par nemateriālā kultūras mantojuma saglabāšanas kultūrpolitikas aktualitātēm (Rēzekne, 2008.gada februāris; Balvi, 2008.gada novembris; Ogre, 2008.gada decembris u.c.). 2008.gada 23. un 24.aprīlī veiksmīgi noritēja reģionālo kultūras ekspertu vizīte UNESCO Sekretariātā Parīzē, iepazīstoties ar organizācijas darbu kultūras jomā un pašvaldību iespējām organizācijas prioritāšu īstenošanā. Atbalstīti biedrības Etniskais kultūras centrs “Suiti” mērķtiecīgi centieni izstrādāt un 2009.gadā iesniegt suitu kultūrtelpas nomināciju Nemateriālā kultūras mantojuma, kam jānodrošina neatliekama saglabāšana, starptautiskajam reģistram; sagatavots pieprasījums un saņemts UNESCO finansējums nominācijas izstrādei.

2008.gadā UNESCO LNK sadarbojās ar Dziesmu un deju svētku biroju vairāku norišu koordinēšanai: XXVI Dziesmu un XIV deju svētku ietvaros noritēja projekts „Lielākais koris pasaulē”, kas ar UNESCO Līdzdalības programmas līdzfinansējumu piedāvāja Latvijas mākslinieku skatījumu uz dziesmu un deju svētku tradīciju, glezna 2008. gada novembrī sadarbībā ar LR Pastāvīgo pārstāvniecību UNESCO tika izstādīta Latvijas 90. gadadienai veltītā pasākumā UNESCO Sekretariātā Parīzē; UNESCO ģenerāldirektora K.Macuras uzruna publicēta svētkiem veltītā katalogā; UNESCO LNK atbalstījusi izdevuma HELPer publicēšanu, kas saistošā veidā, angļu valodā svētku viesus iepazīstina ar svētku tradīciju un norisi.

Latvija turpina darbu pie UNESCO Konvencijas par kultūras izpausmju daudzveidības aizsardzību un veicināšanu ieviešanu Latvijas kultūrpolitikā. Latvija pārstāvēta UNESCO Konvencijas par kultūras izpausmju daudzveidības aizsardzību un veicināšanu Starpvaldību komitejas pirmajā ārpuskārtas sesijā, kas noritēja 2008.gada 24.-27.jūnijā Parīzē, Francijā.

UNESCO programmas „Pasaules atmiņa” Nacionālā reģistra izveide Latvijā

2008.gadā iesniegts projekts un saņemts UNESCO Līdzdalības programmas finansējums „Pasaules atmiņas” Latvijas nacionālā reģistra izveidei. UNESCO LNK, sadarbībā ar Komunikāciju un informācijas programmu padomi uzsākusi projekta īstenošanu, noritējusi diskusija par projektu, izvērtējot iespējamo institucionālo sistēmu un reģistra darbību, kā arī sastādīts projekta īstenošanas posmu plāns. UNESCO LNK mājas lapā izveidota atsevišķa sadaļa, kas veltīta “Pasaules atmiņas” programmai un paredzēta kā vietne arī “Pasaules atmiņas” Latvijas nacionālajam reģistram. „Pasaules atmiņas” Latvijas nacionālā reģistra izveides noslēgums plānots 2009.gadā.

2008.gada 31.martā Baltijas valstis „Pasaules atmiņas” starptautiskajam reģistram iesniedza nomināciju “Baltijas ceļš – cilvēku ķēde trīs valstu vienotiem centieniem pēc brīvības”, kas veltīta nozīmīgākajam Baltijas ceļa dokumentārajam mantojumam. Nominācija izstrādāta, uzsākot darbu jau 2005.gadā sadarbībā starp UNESCO Igaunijas, Latvijas un Lietuvas nacionālajām komisijām, Baltijas valstu „Pasaules atmiņas” Nacionālajām komitejām, Baltijas valstu atmiņas institūcijām un Baltijas valstu kultūras ministrijām. Nominācijas vērtējums tiks paziņots 2009.gadā.

2008.gadā izveidota Baltijas ceļa dokumentārā mantojuma nominācijai veltīta Interneta lapa www.balticway.net, kas sniedz informāciju par Baltijas ceļa norisi, nozīmi pasaules vēsturē, kā arī nozīmīgo dokumentāro mantojumu. Interneta lapa pieejama angļu, igauņu, latviešu un lietuviešu valodās. Iespējamai sagatavots arī drukāts informatīvs materiāls angļu, franču, krievu un igauņu, latviešu un lietuviešu valodās par Baltijas ceļa dokumentārā mantojuma nomināciju “Pasaules atmiņas” starptautiskajam reģistram; materiāls būs publicēts un pieejams 2009.gadā.

Programmas „Pasaules atmiņa” Latvijas nacionālās komitejas vadītājs, Latvijas Nacionālās bibliotēkas direktors Andris Vilks piedalījās trešajā “Pasaules atmiņas” programmas kongresā, kas noritēja Kanberā, Austrālijā no 2008.gada 19. līdz 22.februārim, paužot Latvijas viedokli par programmas aktuālajiem jautājumiem, kā arī iepazīstinot pasaules valstu ekspertus ar Baltijas valstu gatavoto, Baltijas ceļa dokumentārajam mantojumam veltīto nomināciju.

UNESCO Latvijas Nacionālās komisijas finansēšanas avoti 2008. gadā

Caur Kultūras ministriju saņemtā valsts mērķdotācija	UNESCO Līdzdalības programma 2008 - 2009	Citu institūciju piešķirtais finansējums
<p>LVL 21 361,- Sekretariāta uzturēšanas un programmu administratīvās darbības izdevumi</p>	<p>LVL 6 778,- Mērķprogramma "Sabiedrības informēšanas pasākumi par UNESCO Latvijā"</p>	<p>LVL 32 236,- (LR Izglītības un zinātnes ministrija) Finansējums UNESCO LNK darbības globālās kustības „Izglītība visiem” starptautisko programmu un iniciatīvu ieviešanai un attīstībai Latvijā, tai skaitā, UNESCO Eiropas un Ziemeļamerikas reģionālās konferences „Iekļaujošā izglītība: no politiskā dialoga līdz saskaņotai darbībai” organizēšanai un konsultatīvās padomes „Izglītība visiem” sekretariāta darbības nodrošināšanai</p>
<p>LVL 11 247,- Komandējumi un dienesta braucieni</p>	<p>LVL 9 038,- Mērķprogramma "Izglītība visiem" aktivitātes Latvijā un starptautiski"</p>	<p>LVL 380,- (UNESCO Maskavas birojs) Finansējums (2.maksājums) starptautiska izglītības pieredzes semināra organizēšanai ar Armēniju, Azerbaidžānu, Moldovu, Gruziju un Baltkrieviju</p>
<p>LVL 54 923,- Atalgojums Sekretariāta un ārštata darbiniekiem LVL 12 988,- Sociālais nodoklis</p>	<p>LVL 9 038,- Mērķprogramma "Nemateriālā kultūras mantojuma jautājumu integrēšana formālajā un neformālajā izglītībā"</p>	<p>LVL 500,- (Valsts Speciālās izglītības centrs) Finansējums konferences „Iekļaujošā izglītība – ceļā uz risinājumiem” organizēšanai</p>
	<p>LVL 8 939,- Mērķprogramma „Ilgtspējīgas apkārtējās vides attīstības veicināšana biosfēras rezervātā”</p>	<p>LVL 450,- (Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija) Finansējums „UNESCO Konvencijas par pasaules kultūras un dabas mantojuma aizsardzību” izdošanai</p>
	<p>LVL 7 598,- Mērķprogramma "Nacionālā "Pasaules atmiņas" reģistra izveide Latvijā"</p>	<p>LVL 970,- (LR Izglītības un zinātnes ministrija) Finansējums studentu konkursa „Tehnoloģiju reklāma – to var ikviens” uzvarētāju balvām</p>
		<p>LVL 14 400,- (UNESCO Starptautiskais izglītības birojs) Finansējums UNESCO Eiropas un Ziemeļamerikas reģionālās konferences „Iekļaujošā izglītība: no politiskā dialoga līdz saskaņotai darbībai” organizēšanai</p>
<p>LVL 100 519,-</p>	<p>LVL 41 391,-</p>	<p>LVL 48 936,-</p>

Netiešais finansiālais atbalsts UNESCO darbībai Latvijā 2008. gadā*

Finansētājs	Pasākums	Summa LVL
ANO Attīstības programma	Finansējums UNESCO LNK Izglītības un Zinātnes programmas aktivitātēm	3 850
UNESCO Statistikas institūts	Latvijas Republikas pārstāvja dalība UNESCO Statistikas institūta valdes 10.sesijā	~ 1 700
UNESCO Nīderlandes Nacionālā komisija un UNESCO Beļģijas Nacionālā komisija	Latvijas pārstāvja dalība UNESCO ģenerāldirektora un Eiropas un Ziemeļamerikas reģiona UNESCO nacionālo komisiju konsultācijās	~ 700
Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāts	Latvijas Republikas pārstāvja dalība UNESCO programmas „Cilvēks un biosfēra” starpvaldību padomes 20.sesijā un Pasauls Biosfēras rezervātu 3.kongresā	~ 600
L' Oreal Baltic	Stipendijas „Sievietēm zinātnē” 3 Latvijas zinātniecēm	12 000
Microsoft	Finansējums UNESCO Eiropas un Ziemeļamerikas reģionālās konferences „Iekļaujošā izglītība: no politiskā dialoga līdz saskaņotai darbībai” organizēšanai	5 500
Eiropas Komisijas pārstāvniecība Latvijā	Finansējums UNESCO Eiropas un Ziemeļamerikas reģionālās konferences „Iekļaujošā izglītība: no politiskā dialoga līdz saskaņotai darbībai” organizēšanai	3 515

* Summas norādītas aptuveni